

कोरोनाभाइरस प्रतिरोधी खोप सम्बन्धी जानकारी (बुस्टर डोजको खोप (रेइवा ५ साल वसन्तमा सुरु गरिने खोप) लनका ला ग)

कोरोनाभाइरस खोपवारे

यो खोप, केन्द्रीय सरकार र स्थानीय सरकारद्वारा सञ्चा लत नोवल कोरोनाभाइरस (SARS-CoV-2) खोप कार्यक्रम अन्तरगत लगाइने हो । यस खोपको शुल्क सरकारद्वारा व्यहोरिनेछ ।

खोपको प्रभाव र लगाइने तरिका

यसपटक लगाइने खोप मोडर्ना कम्पनीद्वारा उत्पादित ओ मक्रोन भेरिएन्ट वरुद्धको २ तत्वहरूको भ्याक्सिन (सुरुको भेरिएन्ट (मूल भेरिएन्ट) र ओ मक्रोन भेरिएन्ट BA.1 अथवा BA.4-5) हो। यो खोप कोरोनाभाइरसबाट हुने गम्भीर रोगको रोकथाम, संक्रमण रोकथाम र रोग लाग्नबाट रोक्ने उद्देश्यले लगाइन्छ।

१८ वर्ष भन्दा मा थका व्यक्तिहरूलाई ल क्षत गरिएको BA.1 वरुद्धको २ तत्वहरूको बुस्टर डोजको क्लिनिकल परीक्षणमा भ्याक्सिन लगाएको २८ दिन पछिको न्युट्रलाइज्ड एन्टिब ड भ्याल्युलाई सुरुको १ तत्वको भ्याक्सिन (मूल भेरिएन्ट) बुस्टर डोजसंग तुलना गर्दा समान वा सोभन्दा बढी भएको कुरा पुष्टि भएको आदिबाट २ तत्वहरूको भ्याक्सिनले रोग र कोरोनाभाइरसबाट हुने गम्भीर रोगको रोकथाममा एक निश्चित स्तरको प्रभाव पार्ने अपेक्षा गरिएको छ। साथै गैर-क्लिनिकल परीक्षणमा BA.4-5 वरुद्धको २ तत्वहरूको बुस्टर डोजले म्युटेड भेरिएन्टहरू प्रति इम्युनोजेनि सटी र संक्रमण रोकथामको प्रभावको पुष्टि भएको छ र BA.5 लगायत अन्य म्युटेड भेरिएन्टहरू प्रति व्यापक रोकथाम प्रभावको अपेक्षा गरिएको छ। साथै १२-१७ वर्षको उमेर समूहमा बुस्टर डोजको क्लिनिकल परीक्षणको परिणामहरूको आधारमा सुरुको १ तत्वको भ्याक्सिन प्रयोग गरिने बुस्टर डोजको उमेर दायरालाई १२ वर्ष वा सोभन्दा मा थका व्यक्तिहरूमा वस्तार गरिएको आदिबाट ओ मक्रोन भेरिएन्ट वरुद्धको २ तत्वहरूको भ्याक्सिन प्रयोग गरी बुस्टर डोजलाई पनि समान रूपमा वस्तार गरिएको छ।

खोपको व क्र वतरण नाम	Spikevax™ Intramuscular Injection (२ तत्वहरू: मूल भेरिएन्ट/ओ मक्रोन भेरिएन्ट BA.1 अथवा मूल भेरिएन्ट/ओ मक्रोन भेरिएन्ट BA.4-5)
असर तथा प्रभाव	SARS-CoV-2 द्वारा हुने सङ्क्रमणको रोकथाम
खोप सङ्ख्या तथा अन्तराल	एक पटक (अघिल्लो पटकको डोजको खोप समाप्त भएको ३ महिना वा सोभन्दा बढी पार गरिसकेपछि) *मांशपेशीमा लगाइने खोप
खोपको ल क्षत उमेर समूह	पहिलो डोज (पहिलो र दोस्रो पटक) को खोप समाप्त भएको ① ६५ वर्ष वा सोभन्दा मा थका व्यक्तिहरू, ② १२ वर्ष वा सो भन्दा मा थके ६५ वर्ष भन्दा कमका अन्तर्निहित रोग भएका व्यक्तिहरू र गम्भीर अवस्था आउने उच्च जो खम भएको भनेर च कत्सकले स्वीकार गरेको व्यक्तिहरू र ③ स्वास्थ्यकर्म तथा वृद्धवृद्धाहरूको स वधा आदिका कर्मचारीहरू
खोपको मात्रा	प्रति डोज 0.5 mL 1 पटक

- अघिल्लो पटकसम्म जुनसुकै प्रकारको भ्याक्सिन लगाएको भए तापनि यो भ्याक्सिनको खोप लन स कनेछ तर पहिलो पटक लगाउनको ला ग प्रयोग गर्न स कँदैन।
- यो भ्याक्सिन लगाए तापनि पूर्ण रूपमा रोग आदिको रोकथाम गर्न नस कने हुनाले खोप लइसकेपछि पनि निरन्तर रूपमा उपयुक्त सङ्क्रमण रोकथामका उपायहरू अपनाउनु पर्दछ।

प्रतिरोधको खोप लन नसक्ने व्यक्ति

तप शलका व्यक्तिहरूले यो खोप लन सक्ने छैनन् । कुनै बुँदा मेल खान्छ भन्ने लागेको खण्डमा, अनिवार्य रूपमा खोप लनुभन्दा अगा ड गरिने जाँचको बेला च कत्सकलाई जानकारी दिनुहोस् ।

- ज्वरो आएको स्पष्ट भएको खण्डमा (*१)
 - गम्भीर क समका आकस्मिक रोग लागेका व्यक्ति
 - यस खोपमा समावेश तत्वप्रति वगतमा गम्भीर संवेदनशीलता (*२) दे खएका व्यक्ति
 - तल उल्ले खत बाहेक, प्रतिरोधी खोप लनका ला ग प्रतिकूल अवस्थामा रहेका व्यक्ति
- (*१) स्पष्ट रूपमा आएको ज्वरो भन्नाले साधारणतया ३७.५ डेग्री वा सोभन्दा बढि तापक्रम भन्ने हो । यद्य प, ३७.५ डेग्रीभन्दा कम तापक्रम भएको खण्डमा पनि निय मत तापक्रमको तुलनामा ज्वरो आएको भनि प्रमा णत भएमा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
- (*२) आना फराक्सी तथा सम्पूर्ण शरीरको छाला तथा म्युकस मेम्ब्रेनको लक्षण, दम, सास फेर्न गाह्रो हुने, मुटुको धडकन छिटो चल्ने, रक्तचापमा कमी आदि आना फराक्सीको आशंका हुनेखालका बहूलक्षणहरू ।
- अघिल्लो पटकसम्मको खोप लँदा यस क समका लक्षण देखा परेका व्यक्तिले एकै तत्वहरू भएको बुस्टर डोजको खोप लँदा, पहिला लएको क समको नै भ्याक्सिनको खोप लन मल्दैन ।

प्रतिरोधी खोप लनुभन्दा अगा ड सावधान हुन आवश्यक व्यक्ति

तप शलका व्यक्तिहरूले यो खोप लँदा सावधान हुन आवश्यक छ । कुनै बुँदा मेल खान्छ भन्ने लागेको खण्डमा, अनिवार्य रूपमा खोप लनुभन्दा अगा ड गरिने जाँचको बेला च कत्सकलाई जानकारी दिनुहोस् ।

- रगत जम्ने वरुद्धको औषधी खाइरहेका व्यक्ति, प्लेटलेट्सको कमी हुने लक्षण अथवा, रगत जम्नमा समस्या हुने लक्षण भएका व्यक्ति
- वगतमा रोग प्रतिरोधात्मक क्षमताको क म भनी कटान गरिएका व्यक्ति, परिवार तथा नातेदारमा जन्मजात रोग प्रतिरोधात्मक क्षमतामा वफलता भएका व्यक्ति ।
- मुटु, मृगौला, कलेजो, रगतका रोग तथा वृद्ध वकासमा समस्या दे खएका व्यक्ति आदि शरीरमा मूल रोग भएका व्यक्ति ।
- वगतमा प्रतिरोधात्मक खोप लएको २ दिन भित्र ज्वरो आएको तथा सम्पूर्ण शरीरमा रातो दाग आदि जस्ता एलर्जीको आशंका रहेको लक्षण देखापरेका व्यक्ति ।
- वगतमा शरीरमा एँठन आएका व्यक्ति ।
- यस खोपमा समावेश तत्वप्रति एलर्जीको लक्षण देखापर्ने डर भएका व्यक्ति ।

गर्भवती अथवा गर्भ रहेको सम्भावना भएका व्यक्ति, स्तनपान गराइरहेका व्यक्ति, खोप लनुभन्दा अगा डको जाँचमा अनिवार्य रूपमा च कत्सकलाई जानकारी दिनुहोस् । साथै निय मत रूपमा जँचाइरहेको प्रसूति तथा स्त्री रोग च कत्सकहाँ निश्चित गराइ नसकेको भए पनि, खोप लनु भन्दा अगा ड जाँच लने च कत्सकद्वारा खोप लन स कने भनि निर्णय गरेको खण्डमा, खोप लन स कने छ ।

वगतमा, औषधीको कारणले संवेदनशीलता तथा एलर्जी देखापरेका व्यक्तिले, खोप लनुभन्दा अगा डको जाँचमा अनिवार्य रूपमा च कत्सकलाई जानकारी दिनुहोस् ।

खोप लएपछि ध्यान दिनुपर्ने बुँदाहरू

- यो खोप लएपछि १५ मनेट वा सोभन्दा बढि (वगतमा आना फराक्सी समेत गम्भीर एलर्जीको लक्षण देखापरेका व्यक्ति तथा वाकवाक लाग्ने र बेहोस हुनेजस्ता अनुभव भएकाहरूले ३० मनेट वा सोभन्दा बढि) खोप लएको स्वास्थ्य संस्थामा पर्खेर बसी, शरीरमा कुनै असाधारण अवस्थाको अनुभव भएको खण्डमा, तुरुन्त च कत्सकलाई खबर गर्नुहोस् । (अकस्मात देखापर्ने असरको उपचार गर्न सक्नेछ ।)
- सुइले घोचेको भाग सफा राख्नुहोस् । खोप लएको दिनमा बाथटबमा नुहाउन सक्ने तर सुइ लगाएको भागमा नमाइनुहोस् । साथै खोप लगाएपछि स्वास्थ्य स्थिति खराब भएको बेला बल लगाउनुपर्ने काम नगर्नुहोस् र ननुहाउने आदि गरी स्थिति अवलोकन गर्नुहोस् ।
- नियम तारिकाले दिन बिताउन सक्ने तर ज्यादा कसरत तथा अ धक मदिरा सेवन नगर्नुहोस् ।

खोपको असरका बारेमा

- प्रमुख असरमा, सुइले घोचेको भाग दुख्ने (टाउको दुख्ने, जोर्नी तथा मांशपेशी दुख्ने, आलस्य हुने, जाडो हुने, ज्वरो आउने आदि हुन्छन् । साथै, वरलै देखापर्ने सक्ने असरको रूपमा रक्तसञ्चार प्रणालीको गम्भीर वफलताको सङ्केत हुने तथा आना फराक्सी रहेको छ । यसका साथै, यो नयाँ कसको खोप भएको हुनाले, हालसम्म पता नलागेको लक्षण देखापर्ने पनि हुन सक्छ । खोप लगाएपछि शङ्कास्पद लक्षण भनी मानिएको खण्डमा खोप लगाउने च कत्सक अथवा पारिवारिक च कत्सकहरू परामर्श गर्नुहोस् ।
- बिरलै रूपमा भएपनि, भ्याक्सिन लगाइसकेपछि मायोकार्डाइटिस तथा पेरिकार्डिटिसको शङ्कास्पद केस रहेको जानकारी आएको छ । खोप लगाएको केही दिन भित्र छाती दुख्ने वा धड्कन बढ्ने, स्वाँस्वाँ हुने, शरीरको कुनै भाग सुन्निले जस्ता लक्षण देखाएमा तुरुन्तै स्वास्थ्य संस्थामा गई जँचाउनुहोस् ।
- बिरलै रूपमा भएपनि mRNA भ्याक्सिन लगाएपछि गुडलेन-ब्यारे सन्ड्रोमको रेपोर्ट गरिएको छ । भ्याक्सिन लगाएपछि हतपत हात-खुट्टामा बल नपर्ने, झम्झमाउने जस्ता लक्षणहरू देखाएमा तुरुन्तै स्वास्थ्य संस्थामा गई जँचाउनुहोस् ।

प्रतिरोधी खोपका कारण स्वास्थ्यमा पर्नजाने असरप्रतिको राहत प्रणालीका बारेमा

प्रतिरोधी खोपले स्वास्थ्य समस्या (बिरामी हुने वा दीर्घकालीन असर रहिरहने) निम्त्याउन सक्छ । अत्यन्त वरलै हुन्छ तर पूर्णरूपमा असर वहिन बनाउन नसक्ने हुनाले राहत प्रणालीको व्यवस्था गरिएको छ ।

नोवल कोरोनाभाइरसको प्रतिरोधी खोपका कारण स्वास्थ्य समस्या उत्पन्न भएको खण्डमा, प्रतिरोधी खोप ऐनअन्तर्गत राहत (उपचार शुल्क, अशक्त पेन्सन रकम आदि) मिल्नेछ । आवेदनका लागि आवश्यक प्रक्रियाको बारेमा बसाइ दर्ता रहेको नगर, टोल तथा गाउँको कार्यालयमा परामर्श गर्नुहोस् ।

नोवल कोरोनाभाइरस सङ्क्रमणका बारेमा

SARS-CoV-2 को सङ्क्रमण भएको खण्डमा, ज्वरो तथा खोकीजस्ता सामान्य रूघाको लक्षण देखाउनु । धेरै व्यक्तिहरूमा यस्ता हल्का लक्षणहरू आफैँ निको हुने भएपनि, गम्भीर हुन गएमा, सास फेर्न गाह्रो हुने आदिजस्ता निमोनियाको लक्षण बिग्रन गई मृत्यु पनि हुन सक्छ ।

यस पटक लगाइने नोवल कोरोनाभाइरसको खोप (मोडर्ना कम्पनीद्वारा उत्पादित ओ मक्रोन भेरिएन्ट वरुद्धको २ तत्वहरूको भ्याक्सिन (BA.1/BA.4-5)) का विशेषताहरू

यस औषधी मेसेन्जर RNA(mRNA) भ्याक्सिन हो र SARS-CoV-2 (सुरुको भेरिएन्ट (मूल भेरिएन्ट) र ओ मक्रोन भेरिएन्ट BA.1 अथवा BA.4-5) को स्पाइक प्रोटीनको (भाइरसले मानव शरीरमा प्रवेश गर्नका लागि आवश्यक प्रोटीन) फर्मिलेसनको रूपमा mRNA लाई लपेटि झल्लोमा समेटिएको औषधी हो । यस औषधीको खोपद्वारा mRNA मानव कोष भित्र प्रवेश गराइसकेपछि, यस mRNA को आधारमा कोष भित्र भाइरसको स्पाइक प्रोटीनको निर्माण हुन्छ र स्पाइक प्रोटीनलाई निस्तेज पार्ने एन्टिबडी एवम कोषका मध्यस्थ प्रतिरोधात्मक प्रति क्रियालाई जागृत प्रेरित गर्नाले SARS-CoV-2 को सङ्क्रमणको रोकथाम गर्न सक्ने भनी ठानिएको छ ।

यस औषधीमा निम्न तत्वहरू समावेश गरिएका छन् ।

प्रभावकारी तत्वहरू	<ul style="list-style-type: none">◇ Elasmomeran (सुरुको भेरिएन्ट (मूल भेरिएन्ट) को स्पाइक प्रोटीनको पूरा कोड गर्ने mRNA)◇ Imelasomeran अथवा Dabesomeran (प्रत्येक ओ मक्रोन भेरिएन्ट BA.1 अथवा BA.4-5 को स्पाइक प्रोटीनको पूरा कोड गर्ने mRNA)
समावेश गरिएका तत्वहरू	<ul style="list-style-type: none">◇ SM-102 : Heptadecan-9-yl 8-((2-hydroxyethyl) (6-oxo-6-(undecyloxy) hexyl) amino) octanoate)◇ Cholesterol◇ DSPC : 1,2-Distearoyl-sn-Glycero-3-Phosphocholine◇ 1,2-dimyristoyl-rac-glycero-3-methoxypolyethylene glycol-2000 (PEG 2000-DMG)◇ Trometamol◇ Trometamol hydrochloride◇ Glacial acetic acid◇ Sodium acetate hydrate◇ Sucrose

नोवल कोरोनाभाइरसवारे वस्तुतः जानकारीका लागि स्वास्थ्य, श्रम तथा कल्याण मन्त्रालयको होमपेज हेर्नुहोस् ।

स्वास्थ्य, श्रम तथा कल्याण मन्त्रालय
कोरोना खोप

सर्व

होमपेज हेर्ने नसकेको खण्डमा, बसोबास गर्ने नगर, टोल वा गाउँ आदिको कार्यालयमा परामर्श गर्नुहोस् ।